

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2009 M. LIEPOS 10 D. NUTARIMO NR. O3-100 „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2003 M. BIRŽELIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-35 „DĖL ENERGETIKOS ĮMONIŲ INVESTICIJŲ PROJEKTŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOJE TVARKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PAKEITIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų ir Elektros skyrių ir Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2019 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimo Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“, Komisija n u t a r i a:

1. Pakeisti Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašą, patvirtintą Komisijos 2009 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. O3-100 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl Energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Aprašas):

1.1. Pakeisti 4.3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4.3. **Finansinė grynoji investicijos dabartinė vertė (FGDV)** – diskontuoto pinigų srauto (investicijų, investicijų likutinės vertės ir grynujų veiklos pajamų suma) per projekto ataskaitinį laikotarpį suma, kuri parodo, kaip projekto grynujų veiklos pajamų srautas per projekto ataskaitinį laikotarpį, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę, padengia investicijas;“

1.2. Pakeisti 4.4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4.4. **Finansinė vidinė investicijos gražos norma (FVGN)** (angl. *Internal rate of return*) – diskonto norma, kuriai esant diskontuotų investicijų vertė per projekto ataskaitinį laikotarpį, išreikštą metais, lygi diskontuotai grynujų pinigų srautų vertei, t. y. diskonto norma, kurią pritaikius $FGDV = 0$;“

1.3. Papildyti nauju 4.5 punktu:

„4.5. **Grynosios pajamos** (angl. *net revenue*) – investicijos sąlygotų veiklos pajamų ir veiklos išlaidų bei išlaidų, patiriamų visiškai pakeičiant ilgalaikį turtą, į kurį buvo investuotos konkretaus investicijų projekto lėšos, sumų per tą patį laikotarpį aritmetinis skirtumas;“

1.4. Papildyti nauju 4.6 punktu:

„4.6. **Grynujų pinigų srautas** (angl. *net cash flow*) – investicijos sąlygotų teigiamų ir neigiamų pinigų srautų skirtumas kiekvienais projekto ataskaitinio laikotarpio metais;“

1.5. Buvusius 4.5, 4.6, ir 4.7 punktus laikyti atitinkamai 4.7, 4.8 ir 4.9 punktais.

1.6. Papildyti nauju 4.10 punktu:

„4.10. **Reguliacinė likutinė vertė** (angl. *residual value*) – suma, kuri apskaičiuojama prie ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainos pridėdant arba

iš jos atimant visas reguliacinėje apskaitoje įvertintas turto vertės pokyčių sumas ir atimant sukauptą reguliacinės apskaitos nusidėvėjimo ar amortizacijos sumą;“

1.7. Buvusį 4.8 punktą laikyti atitinkamai 4.11 punktu.

1.8. Papildyti nauju 4.12 punktu:

„4.12. **Projekto ataskaitinis laikotarpis** – metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų, veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius. Atliekant finansinį vertinimą ir kaštų ir naudos analizę, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui, kuris lygus investicija sukuriama turto eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiui, bet ne ilgesniam kaip 25 metai. Jei investuojama į infrastruktūrą, kurios sudedamųjų dalių eksploatacijos (nusidėvėjimo) laikotarpiai yra skirtingi, projekto ataskaitinio laikotarpio trukmė metais yra lygi turto, kuriam numatoma išleisti didžiąją dalį investicijų, naudingo tarnavimo laikotarpiui, bet ne ilgesnė nei 25 metai;“

1.9. Buvusius 4.9, 4.10 ir 4.11 punktus laikyti atitinkamai 4.13, 4.14 ir 4.15 punktais.

1.10. Pakeisti 55 punktą ir jį išdėstyti taip:

„55. Finansinė investicijos analizė įvertina pajamas ir išlaidas per projekto ataskaitinį laikotarpį, parodo investicijos finansinį gyvybingumą. Finansinei investicijos analizei pagal Tvarkos aprašo 6 priedą parengiama investicijos pinigų srautų prognozė ir suskaičiuojami finansiniai rodikliai: finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV) ir finansinė vidinė gražos norma (FVGN).“

1.11. Pakeisti 56.1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„56.1. skaičiuojamas projekto diskontuotas atsipirkimo laikotarpis, kuris negali būti ilgesnis nei projekto ataskaitinis laikotarpis;

1.12. Papildyti 56.3 punktu:

„56.3. visos prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui.“

1.13. Pakeisti 58 punktą ir jį išdėstyti taip:

„58. Finansinė investicijų grynoji dabartinė vertė (FGDV) parodo investicijos naudą, skaičiuojant šios dienos pinigų verte. Finansinė grynoji dabartinė vertė skaičiuojama sudedant diskontuotą pinigų srautą per projekto ataskaitinį laikotarpį, įskaitant pradinės investicijos dydį pagal formulę:

$$FGDV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+k)^1} + \frac{CF_2}{(1+k)^2} + \dots + \frac{CF_t}{(1+k)^t}$$

kur

CF – pinigų srautas atitinkamais metais, įskaitant pradinės investicijos dydį;

k – diskonto norma, proc.;

t – projekto ataskaitinio laikotarpio metai.“

1.14. Pakeisti 59 punktą ir jį išdėstyti taip:

„59. Finansinė vidinė gražos norma (FVGN) – tai diskonto norma, kai investicijų pajamos yra lygios investicijos išmokoms, t. y. $FGDV = 0$. Finansinė vidinė gražos norma skaičiuojama pagal formulę:

$$FGDV = 0 = \frac{CF_0}{(1+FVGN)^0} + \frac{CF_1}{(1+FVGN)^1} + \frac{CF_2}{(1+FVGN)^2} + \dots + \frac{CF_t}{(1+FVGN)^t}$$

kur

CF – pinigų srautas atitinkamais metais, įskaitant pradinės investicijos dydį;

t – projekto ataskaitinio laikotarpio metai.“

1.15. Pakeisti 61 punktą ir jį išdėstyti taip:

„61. Finansinis investicijų pagrindimas teikiamas vadovaujantis Tvarkos aprašo 1 priedu.“

1.16. Pakeisti 62 punktą ir jį išdėstyti taip:

„62. Ekonominis investicijų įvertinimas atliekamas skaičiuojant investicijų įtaką reguliuojamoms kainoms bei taikant kaštų ir naudos analizės metodą. Ekonominis vertinimas teikiamas vadovaujantis Tvarkos aprašo 1 priedu.“

1.17. Pripažinti netekusiu galios 64 punktą.

1.18. Pakeisti 67 punktą ir jį išdėstyti taip:

„67. Kaštų ir naudos analizės rezultatai turi atitikti šią sąlygą:

$$\sum_{t=1}^n \frac{B_n}{(1+k)^{t2}} > 0$$

kur:

B_n – investicijos nauda vartotojams investicijos ataskaitiniais metais n, Eur;

k – diskonto norma, proc.;

n – Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijų projekto ataskaitinis laikotarpis.“

1.19. Pakeisti 68 punktą ir jį išdėstyti taip:

„68. Grynoji investicijos nauda suprantama kaip investicijos generuojamų diskontuotų finansinių, ekonominių-socialinių ir kitų naudų bei kaštų skirtumas per investicijų projekto ataskaitinį laikotarpį.“

1.20. Pakeisti 84 punktą ir jį išdėstyti taip:

„84. Pateiktą prašymą derinti investiciją Komisija išnagrinėja ir sprendimą priima per 30 kalendorinių dienų, jei pateiktas prašymas atitinka šio Tvarkos aprašo III ir V skyriaus reikalavimus. Jeigu pateikiami papildomi dokumentai, terminas skaičiuojamas nuo papildomų dokumentų pateikimo dienos.

Komisija ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo prašymo derinti investiciją gavimo atlieka pirminį pateiktų dokumentų ir duomenų vertinimą. Atlikusi pirminį vertinimą ir nustatiusi, kad investicijų projektas pateiktas su esminiais trūkumais, Komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoja (motyvuotu raštu) ūkio subjektą ir atitinkamą savivaldybę apie investicijų projekto nepriėmimą vertinimui ir prašo ūkio subjekto iš naujo pateikti patikslintą ir papildytą investicijų projektą.

Šilumos įmonės prašymus derinti investicijas Komisija nagrinėja ir sprendimą priima dėl prašymuose pateiktų ataskaitinio laikotarpio ir planuojamų ateinančių metų investicijų (išskyrus investicijas vykdomas ESSF lėšomis) derinimo vienu metu vieną kartą per metus. Pateiktus šilumos įmonės prašymus derinti investicijas (išskyrus investicijas vykdomas ESSF lėšomis) Komisija išnagrinėja ir sprendimą priima ne vėliau, kaip likus dviem savaitėms iki vėliausio šilumos sektoriaus įmonių artimiausių planuojamų reguliuojamų kainų koregavimo ar nustatymo duomenų pateikimo termino. Jei nuo visų privalomų investicijų (išskyrus investicijas vykdomas ESSF lėšomis) derinimo dokumentų pateikimo dienos iki vėliausio šilumos sektoriaus įmonių artimiausių planuojamų reguliuojamų kainų koregavimo ar nustatymo duomenų pateikimo termino lieka mažiau, kaip 30 darbo dienų, tai pateiktus prašymus derinti investicijas Komisija išnagrinėja ir sprendimą priima per 30 kalendorinių dienų, jei pateikti prašymai atitinka šio Tvarkos aprašo III ir V skyriaus reikalavimus. Pateiktus prašymus derinti šilumos įmonių investicijas,

vykdomas ESSF lėšomis, Komisija išnagrinėja ir sprendimą priima per 30 kalendorinių dienų, jei pateiktas prašymas atitinka šio Tvarkos aprašo III ir V skyriaus reikalavimus.“

1.21. Pripažinti netekusiu galios 90 punktą.

1.22. Pakeisti 1 priedą ir išdėstyti jį nauja redakcija (pridedama).

Komisijos pirmininkas

energetikos įmonių investicijų derinimo
Valstybinėje kainų ir energetikos
kontrolės komisijoje tvarkos aprašo
1 priedas

Energetikos įmonių investicijų vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Investicijos	Finansinis investicijos pagrindimas			Ekonominis investicijos vertinimas		
		Finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV)	Finansinė vidinė grąžos norma (FVGN)	Įmonės finansinio pajėgumo įvertinimas	Kaštų ir naudos analizė	Įtaka reguliuojamoms kainoms	Kiti socialiniai-ekonominiai ir sistemos saugumo aspektai
1.	Investicijos, skirtos pagal Vyriausybės patvirtintą priemonių įgyvendinimo planą Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje nustatytiems energetikos prioritetams įgyvendinti, Nacionalinį elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planą, Nacionalinei šilumos ūkio plėtros programai įgyvendinti, paminėtos galiojančiuose teisės aktuose, kaip privalomos atlikti energetikos įmonėms, sistemų saugumui ir tiekimo patikimumui užtikrinti bei esamos sistemos atnaujinimui, elektros gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių prijungimui, šilumos vartotojų prijungimui centralizuoto šilumos tiekimo zonose.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FGDV.*	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FVGN.*	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjamos Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijos (išskyrus Dujų, SND ir Elektros įmonių investicijas, skirtas ilgalaikio turto atnaujinimui bei elektros gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių prijungimui, bei investicijas, nurodytas Tvarkos aprašo 52.4 punkte) turi teikti grynąją naudą.	Įvertinama ir nurodoma įtaka reguliuojamoms kainoms.	Nurodoma socialinė-ekonominė, sistemos saugumo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo nauda.

2.	Elektros ir Dujų įmonių investicijos į išmaniąsias matavimo priemones, Elektros ir Dujų Bendro intereso projektai.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FGDV.	Apskaičiuojama ir nurodoma investicijos FVGN.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama investicija turi teikti grynąją naudą.	Įvertinama ir nurodoma įtaka reguliuojamoms kainoms.	Nurodoma socialinė-ekonominė nauda.
3.	Investicijos, skirtos energetikos sistemų plėtrai, naujų vartotojų prijungimui (neapima naujų šilumos vartotojų prijungimo centralizuoto šilumos tiekimo zonose investicijų).	FGDV turi būti didesnė arba lygi nuliui.	FVGN turi būti ne mažesnė kaip atitinkamo sektoriaus įmonei nustatyta kapitalo grąžos norma.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama Elektros, Dujų ar SND įmonės investicija turi teikti grynąją naudą.	Neturi didinti kainos esamiems vartotojams (išskyrus prijungimo investicijas elektros sektoriuje).	
4.	Investicijos, skirtos esamų energetikos sistemų efektyvumo didinimui modernizuojant sistemas.	FGDV turi būti didesnė arba lygi nuliui.	FVGN turi būti ne mažesnė kaip atitinkamo sektoriaus įmonei nustatyta kapitalo grąžos norma.	Įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas.	Nagrinėjama Elektros, Dujų ar SND įmonės investicija turi teikti grynąją naudą.	Neturi didinti kainos esamiems vartotojams.	Nurodoma socialinė-ekonominė, sistemos saugumo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo nauda.
5.	Reguliuojamų NŠG, kurie neužtikrina šilumos generavimo šaltinių galios rezervo, investicijos.					Neturi didinti kainos esamiems šilumos vartotojams.	

* Netaikoma šilumos sektoriaus įmonių investicijoms, kurios paminėtos Tvarkos aprašo 6.1.1.4.2, 6.1.1.4.3, 6.1.2 punktuose.

Pastaba: šilumos sektoriaus įmonei kapitalo grąžos norma yra lygi įmonės vidutinei svertinei kapitalo kainai (WACC), kuri skaičiuojama vadovaujantis šilumos sektoriaus kainų nustatymo metodika pagal paskutinius audituotus konkrečios įmonės balanso duomenis.